

Søkarguide

Byggesaker

i verneområda i Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og Frafjordheiane

VERNEOMRÅDESTYRET FOR
SETESDAL VESTHEI, RYFYLKEHEIANE OG FRAFJORDHEIANE

Bruk og vern

Heiomeråda mellom Setesdal og Ryfylke er unike på mange måtar. Dei rommar veldige kontrastar og store variasjonar når det gjeld klima, landskapsformer, geologi og vegetasjon. Desse områda utgjør sørgrensa for utbreiinga av plante- og dyreartar som er knytt til alpine område i Noreg, og området er mellom anna levestaden for Europas sørlegaste villreinstamme. Samstundes har desse fjella vore brukt av menneskje heilt sidan steinalderen. Skriftlege kjelder kan fortelje om ein svært intensiv bruk med stølving, beite, jakt, fiske og friluftsliv dei siste 200 åra, og arkeologiske funn viser at denne bruken og var omfattande i jern- og mellomalderen.

Det er derfor mange og store verneverdiar i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane. Villreinen utgjør kanskje den viktigaste verneverdien, men verneverdiane i eit vakkert og særprege natur- og kulturlandskap er og svært store.

Store delar av dette området har derfor vorte verna i løpet av tidsrommet 1991-2003 gjennom opprettinga av seks ulike landskapsvernområde og to biotopvernområde. Kvart av desse områda har eit eige sett med verneregjar som har til hensikt å avgrense og styre menneskeleg aktivitet slik at verneverdiane ikkje blir påverka på ein negativ måte.

Bygningar kan utgjere eit trugsmål mot desse verneverdiane på fleire måtar. Ein ny bygning vil innebere ei permanent endring av landskapet og vil kunne ha ein negativ innverknad på verneverdiane. Når det gjeld villreinen, er det gjerne ikkje sjølve bygningen som utgjør det største problemet men ferdsla den førar med seg. Villreinen er sårbar for forstyringar, og nye bygningar vil ofte kunne medføre at faren for unødige forstyring aukar.

I dag står det om lag 350 bygningar i vernevermåde. Desse fører allereie med seg ein omfattande aktivitet i samband med bruk og vedlikehald. Mogleghetene til å sette opp nye bygningar er derfor sterkt avgrensa, og dei fleste byggesakene vil derfor dreie seg om utviding og ombygging av eksisterande bygningar. Samstundes har landbruksnæringa i vernevermåde behov for ei oppgradering av bygningsmassen, og i sjeldne høve kan det også gjevast dispensasjon til nybygg. Andre brukargrupper som turistforeiningane, Statskog og kraftselskapa vil og ha eit visst behov for byggeverksemd i vernevermåde.

Forvaltningsstyresmaktar si viktigaste oppgåve er å finne den rette balansen mellom bruk og vern. Verneverdiane må takast godt vare på samstundes som naudsynte tiltak får klare og pårekelege rammer.

I denne søkarguiden ønskjer vi derfor å presentere dei ulike retningslinjene som gjeld for søknadar om ulike former for byggeverksemd i vernevermåde. For ytterlegare informasjon viser vi til fullversjonen av forvaltningsplanen som kan lesast på www.svr.no. Kontakt og gjerne vernevermådeforvaltninga direkte (post@svr.no) om du ikkje finn svara du treng i det skriftlege materialet.

Framsidedfoto: Gaukstøl i Dyrhahe.
Foto Odd Inge Worsøe

Denne side: Vassdalseggen (bak), rager høgast i vernevermåde. I framkant Trollaskeinuten og øvre del av Kvannaldalen

Søknads- og sakshandsamingsrutinar for byggesaker

Alle søknadar vil få ei individuell handsaming og vurdering. Alle saker skal vere godt opplyste i samsvar med krava i Naturmangfaldlova og Offentleglova. Ufullstendige søknadar vil ikkje bli handsama før alle naudsynte opplysningar er på plass. Søkar vil få beskjed så fort som råd dersom det er behov for utfyllande opplysningar.

Søknadsrutinar i byggesaker

Alle (privatpersonar, verksemdar, lag og organisasjonar, offentlege etatar) som har planar om søknadspålagt byggetiltak i verneområda, skal sende søknad om dispensasjon til verneområdestyret og den kommunen der byggetiltaket er planlagt. Normalt utvendig vedlikehald, som skifte av kledding, vindauge og anna som ikkje fører til endring av storleik og fasade, er tillate utan søknad. Som endring av fasade reknast til dømes skifte til anna type kledding, anna type glas og dør, og anna taktekking. Slike tiltak vert ikkje rekna som vedlikehald og er derfor søknadspålagte.

Søknaden skal innehalde desse punkta:

- Namn på søkar og gards- og bruksnummer.
- At det vert søkt om dispensasjon frå verneforskrifta.
- Kort omtale av tiltaket.
- Grunning for tiltaket og omtale av behovet.
- Naudsynt dokumentasjon av tiltaket sin verknad på verneverdiane.
- Kva for transportmiddel som skal brukast til transport av byggematerialar og om lag kor mange transportar som er naudsynt.
- Korleis transport og gjennomføring kan gjerast mest mogleg skånsamt.
- Oversiktskart som viser plassering i landskapet.
- Situasjonskart (ca. 1:1000) som viser plassering i terrenget.
- Byggeteikningar over plan, snitt og fasade.
- Bilde som viser bygningen sin plassering i terrenget, og bilde av eventuelle eksisterande bygningar på staden.
- Dersom søknaden gjeld nybygg og store tilbygg i samband med landbruksdrift, må det legast ved føljande dokumentasjon:
 - At søkar er grunneigar eller rettighetshavar.
 - At bygget er ein del av ei viktig driftsform ved bruket. Denne driftsforma må inngå som ein viktig del av driftsgrunnlaget for bruket.
 - At eigedomen som ein hovudregel er større enn 3000 dekar. Mindre eigedommar kan vurderast om talet på beitedyr er stort eller andre sider ved drifta gjer det naudsynt.
 - At avstanden frå veg eller anna egna husvære på eigedomen er så stor at bygningen vil medføre ei betydeleg lette av drifta. Retningsgjevande er ein avstand på om lag 3 km eller ein times gange.

Ein tilrår alle søkarar å ha eit avklaringsmøte med forvaltingssekretariatet så tidleg som råd i prosessen - før full søknad og byggeteikningar blir laga. I saker der søkar ikkje eig grunnen der bygget skal stå, er søkar sjølv ansvarleg for å innhente naudsynt løyve frå grunneigar. Eit slik samtykke må innhentast før søknaden vert sendt til forvaltingsstyresmakta og skal legast ved søknaden.

Nokre stader i verneområdet har det vore last busetting. Fra Pytten.

Forvaltingsmål for byggetiltak i verneområda

- ◆ Tiltet på bygningar i verneområda skal haldast på eit nivå som ikkje er i strid med verneverdiar og verneverdiar.
- ◆ Inngrep i nye område skal unngåast ved at behov for auka bygningsmasse i all hovudsak skal skje gjennom utviding av eksisterande bygningar.
- ◆ Landbruket og andre viktige brukarinteresser som kraftselskap og turistforeiningar, skal kunne ha funksjonelle driftshusvære i verneområda. Ein føresetnad er at det kan dokumenterast eit konkret behov og at tiltaket kan gjennomførast utan nemneverdig negativ effekt på verneverdiane og heller ikkje er i strid med verneverdiar.

Definisjonar av viktige omgrep

Bygningar for landbruksdrift

Etter som bygg til landbruksdrift kjem i ei særstilling både når det gjeld arealgrenser og moglegheit for nybygg, er det viktig med ei klar forståing av kva for bygningar som fell inn under dette omgrepet.

I forvaltingsplanen tek ein utgangspunkt i definisjonane som er gjevne i Miljøverndepartementets og Landbruks- og matdepartementet sin rettleiar T-1443, Plan og bygningsloven og Landbruk Pluss frå 2005. I rettleiar T-1443 dreg ein desse grensene for kva for bygningar og verksemdar som er ein del av landbruksomgrepet:

Bygningar for seterdrift og skogsdrift (stølar og driftshytter)

Slike bygningar fell inn under landbruksomgrepet dersom bruken er knytt til tradisjonell seterdrift, sauesanking, gjeting/ettersyn av dyr på utmarksbeite, hogst mv. Bruk til andre formål, slik som utleige, ertillete i avgrensa delar av året.

Slike bygningar fell ikkje inn under landbruksomgrepet dersom bygningen i hovudsak blir brukt til fritidsbustad eller anna verksemd utan næringsmessig tilknytning til garden.

Naust, rorbuer, jakt- og fiskebuer, jaktårn mv. (naust og jakt- og fiskebuer)

Slike bygningar fell inn under landbruksomgrepet, dersom bygningen er naudsynt i samband med utøving av landbruksnæring. Utleige i delar av året er tillate.

Slike bygningar fell ikkje inn under landbruksomgrepet dersom bygningen i hovudsak er knytt til turisme, friluftsliv eller fritidsaktivitet og bærplukking, jakt eller fritidsfiske som berre utgjør eit naturaltiskot til eige hushald.

Nedfalne stølshus og høybuer

Når det ikkje er i strid med verneverdiar og det kan dokumenterast konkret behov for tiltaket, ønskjer verneverdiestyret å opne for oppattbygging av nedfalne stølshus og høybuer. Dette er eit tiltak som kan bidra til å oppretthalde kulturlandskapet.

Nedfalne stølshus og høybuer blir i denne samanhengen definert som:

"Tidlegare bygningar kor storleik og plassering er klart definert av eksisterande murar, og bygningane sin funksjon og utisjånad er godt dokumentert gjennom foto eller kulturhistoriske registreringar. Høybuer er uisolerte mindre bygg for lagring av tørrhøy".

Jonstøl i Dyrhaeio.

Alle søknadar bør sendast inn i god tid og seinast fire veker før neste møte i verneverdiestyret eller arbeidsutvalet. Etter at søknaden er motteken av verneverdiestyret, blir det sendt eit førebels svar til søker dersom saka ikkje kan handsamast innan fire veker.

Sakshandsamingsrutinar i byggesaker

Alle byggesøknadar skal både handsamast av verneverdiestyret etter verneforskrifta og av kommunane etter Plan- og bygningslova. Søknaden skal normalt handsamast etter det strengaste regelverket først. Dette inneber som regel at saka først skal handsamast av verneverdiestyret etter verneforskrifta og så av kommunen etter Plan- og bygningslova. I byggesaker i landskapsvernområdet vil Plan- og bygningslova kunne ha strengare krav til både dispensasjon og til sjølve utforminga av bygga. I slike tilfelle vil det vere naturleg at kommunen handsamar saka først og etter samtykke frå verneverdiestyret. Verneverdiestyret og kommunane skal i alle høve samordne si sakshandsaming slik at den samla sakshandsamingstida ikkje blir lenger enn naudsynt.

Kommunane sender søknadar om byggetiltak til villreinneimnda og fylkeskommunen for uttale.

Ved bygging av hytter, bygningar og installasjonar som kan ha negativ innverknad på verneverdiane sjølv om dei vert bygde utanfor verneområda, skal omsynet til verneverdiane tilleggs vekt i vurderinga av om dispensasjon bør gjevast og ved fastsetjing av vilkår (jf. Naturmangfaldlova, § 49).

Retningslinjer for plassering og utforming av bygg

Retningslinjene gjeld for restaurering og utviding av eksisterande bygningar og eventuelle nybygg.

Overordna retningslinjer

- Alle bygg skal vere tilpassa terrenget og eksisterande bygningsmiljø på staden.
- Bygg skal ikkje vere til hinder for tradisjonelt friluftsliv eller driftveggar/stiar.
- Eventuelle bygg bør så langt som råd setjast opp i tilknytning til eksisterande bygningsmiljø.

Konkrete retningslinjer

Desse retningslinjene er i hovudsak utforma for å gjelde tradisjonelle bygningar som stølshus og driftshytter. Etter ei konkret vurdering i kvart einskilt høve kan det bli aktuelt å fråvike frå nokre av desse reglane for bygg som turisthytter og fritidshytter og tekniske bygg i samband med kraftinstallasjonar.

- Bygningar skal ikkje plasserast eller utformast slikt at dei verkar ruvande og dominerande i landskapet eller blir ståande i silhuett mot himmelranda.
- All byggeverksemd skal utførast slik at det blir minst mogleg skade på terrenget. Planering av byggetomta er ikkje tillate.
- Hytter skal normalt ikkje gjerdast inn.
- Stølshus skal ikkje ha veranda, svalgang eller plattting.
- Bygg skal ikkje ha meir enn ein etasje (gjeld ikkje større turisthytter). Normalt skal ikkje monehøgda overstige 4,5 m, geshimhøgda overstige 3 m og høgda på grunnmuren overstige 0,5 m
- Bygg skal ikkje ha full kjellar med nyttbare rom. Kryp kjellar er tillate.
- Fundamenta skal bestå av murar av naturstein eller støypte pålar. Der det er naudsynt skal det forblendast med tørrmur av naturstein opp til kledning.
- Alle hus skal ha saltak (gjeld ikkje for mindre naust/båthus).
- Møneretninga skal følgje lengderetninga på bygget.
- Fasadane skal visa lafta tømmer eller ståande trekledning. I Kvannadalen, Dyrheio, Holmavassåno, Lusaheia, Vormedalsheia og Frafjordheiane er det og tillate med liggande trekledning.
- Takvinkel og takutstikk skal vere i samsvar med tradisjonell byggeskikk i fjellet.
- Taket skal tekkast med torv, stein eller tre. På værharde stader i høgheia, eller andre stader der tilhøva eller utforminga av bygget tilseier det, kan andre tekkingsmaterialar godtakast.

Retningslinjer for byggetiltak

Verneområdestyret vil understreke at nye bygningar og større utvidingar av eksisterande bygningar i mange høve vil kunne vere eit trugsmål mot verneverdiane og i strid med verneformålet. Ein føresetnad for ein dispensasjon er derfor at det kan dokumenterast eit konkret behov, at tiltaket kan gjennomførast utan nemneverdig negativ effekt på verneverdiane og at tiltaket heller ikkje er i strid med verneforskrifta.

Når det gjeld omgrepet "konkrete behov", vil det når det gjeld nybygg omfatte ein grundig dokumentasjon av søkar si næringsverksemd i området og kvifor tiltaket er heilt naudsynt for denne drifta.

Når det gjeld utviding av eksisterande bygningar, vil "konkrete behov" til dømes omfatte:

Den eldste turisthytta på Bleskestad moen (1891) er restaurert og tilbakeført.

- Auka overnattingskapasitet (fleire soverom).
- Betre tørkeplass (utviding av gangareal og tørkerom).
- Betre lagringsplass (innvendige lagerrom eller utvendige tilbygg).
- Innebygging av toalett/vaskerom.

Sjølv om forvaltingsplanen har fastsett ei øvre arealgrensing for dei fleste typar bygg, er det på ingen måte automatisk i at det blir gjeve dispensasjon til å bygge opp mot denne arealgrensing. I kvar søknad vil det bli gjort ei vurdering av dokumenterte behov og tiltaket sin innverknad på verneverdiar og verneformål. Behov i samband med næringsverksemd vil bli tillagt større vekt enn behov i samband med fritidsbruk.

I nokre høve vil ei større utviding av eksisterande bygningar kunne medføre ei endring av landskapet sin art og karakter og såleis vere i strid med verneformålet. Dette kan i særleg grad gjelde for mindre bygningar der ei auke heilt opp til 50 m² kan medføre meir enn ei dobling av arealet.

Generelle retningslinjer for byggesaker

- Innvendig vedlikehald og normalt utvendig vedlikehald som skifte av kledning, vindauge og anna som ikkje fører til endring av storleik og fasade, er tillate utan søknad. Som endring av fasade, reknar ein til dømes: skifte til anna type kledning, anna type glas og dør, og anna takteking. Slike tiltak er derfor søknadsplichtige.
- Alle former for nybygg, utvidingar og ombygging av eksisterande bygningar er søknadsplichtige.
- For alle søknadsplichtige byggetiltak må søkar gjere greie for behovet for tiltaket.

- Det blir ikkje gjeve løyve til bygging av nye fritidshus. Unntaka er to hytter i Crydalen hytteområde i Sirdal og eventuelt eksisterande hytteområde i Vormedalshøia. Det kan gjevast løyve til mindre utvidingar av eksisterande fritidshus dersom det ikkje er i strid med verneformålet og konkret behov kan dokumenterast.
- Det kan unntaksvis gjevast løyve til nybygg dersom det kan dokumenterast konkret behov for bygget og tiltaket kan gjennomførast utan å vere i strid med verneverdiar og verneformål. Eventuelle nybygg bør så langt det er råd realiserast ved oppattbygging av nedfalne bygningar eller bygging på tufter.
- Det kan gjevast løyve til utviding av eksisterande bygningar i samband med landbruksdrift dersom det ikkje er i strid med verneformålet og konkret behov kan dokumenterast.
- Det er ikkje høve til bruksendring av uthus, utløer, naust og liknande (jf. Plan- og bygningslova).
- Det er ikkje høve til bruksendring av landbruksbygg til fritidshytter (jf. Plan- og bygningslova).
- Uthus skal ikkje vere isolerte eller ha permanente soveplassar.
- Etter søknad skal ein normalt få løyve til å setje opp att bygningar som har gått tapt ved brann eller naturskade. Som hovudregel skal den nye bygningen settast opp på same plassen og ha om lag same utsjånad og storleik som bygget det skal erstatte. Ein kan likevel gje løyve til endringar i tråd med ny og forbetra kunnskap eller endringar som forbetrar utsjånaden til bygget i tråd med lokal byggesikk. Bygg som blir bygde opp etter dette punktet skal ha same funksjon som det bygget som gjekk tapt. Dersom bygget hadde ei uheldig plassering vurdert ut frå verneverdiane, kan forvaltingsstyresmakta krevje at bygget blir sett opp andre stader enn der det stod tidlegare.
- Løyve til gjenreising av bygg, etter heimelen om gjenreising av bygg med kulturhistorisk verdi, kan berre gjevast når formålet med bygget er kulturhistorisk. Slike løyve kan berre gjevast når det ligg føre ein plan som er utarbeidd i samråd med kulturminnestyresmakta. Planen skal mellom anna dokumentere plassering og bruk av tidlegare bygningar på staden, utforming, materialbruk og byggeteknikk for det nye bygget.
- Kulturminnestyresmakta skal ha søknadar på høyring når dei omfattar bygningar som er med i SEFRAK-registeret (eit landsdekkande register over eldre bygningar og andre kulturminne).

Retningslinjer for ulike bygningstypar

For at byggereglane skal bli mest mogleg presise, blir dei i dei følgjande avsnitta relaterte til dei byggesakene som er mest aktuelle i verneområda. Dei omtala bygningstypane er anten nemnde i verneforskriftene eller dei er ein vanleg bygningstype i verneområda. Arealgrensene er oppgjevne i bebyggd areal (BYA). Bebyggd areal er det arealet som bygningen tar i terrenget (bygningen sitt fotavtrykk). For meir detaljerte opplysningar sjå Norsk Standard NS 3940:2012, Areal- og volumberekningar av bygningar.

Stølsfus og driftshytter

Dette gjeld landbruksbygg som vert bruka til støling og beitebruk for dei einskilde bruka eller for større driftseiningar som blir bruka av beitelag og sankelag. Stølsfus er lokalisert på stølsvollar og omfattar både enkeltstående stølar og stølar som går inn i eit større stølsmiljø. Driftshytter kan også vere lokalisert i lågareliggende beiteområde lenger inne i verneområda. Storleik på eksisterande bygg ligg mellom 20 m² og 70 m² med eit gjennomsnitt på om lag 35 m².

Heilårsbrua over Anlaugbekken i Sirdal.

Når det ikkje strir mot verneformålet og heller ikkje er eit trugsmål mot verneverdiene, kan vernestyresmakta etter søknad gje løyve til følgjande byggetiltak dersom konkrete behov kan dokumenterast:

- ◆ Restaurering/ombygging innafør eksisterande areal og oppattsetting av hus og uthus som er skada av brann eller naturskade.
- ◆ Utviding av eksisterande bygningar opp til ein storleik på 50 m² (BYA).
- ◆ Nybygg inntil 50 m² (BYA). Nybygg vil berre unntaksvis bli tillatt.
- ◆ Oppattbygging av nedfalne stølshus på eksisterande murar. Opphavleg plassering og storleik må dokumenterast gjennom foto, skriftlege kjelder, registreringar eller grunnmurar.
- ◆ Restaurering av tilhøyrande uthus og fjøs innafør eksisterande areal.
- ◆ Landbruksbygg kan få auka areal dersom særlege behov blir dokumentert.

Sankehytter

Sankehytter er enkeltståande mindre landbruksbygg brukt i samband med tilsyn og sanking av beitedyr. Dette dreier seg ofte om mindre driftshytter på dei enkelte gardsbruka og er normalt lokalisert i sentrale og høgareliggande delar av verneområda. Storleik på eksisterande bygg ligg mellom 15 m² og 35 m².

Når det ikkje strir mot verneformålet og heller ikkje er eit trugsmål mot verneverdiene, kan vernestyresmakta etter søknad gje løyve til følgjande byggetiltak dersom konkrete behov kan dokumenterast:

- ◆ Restaurering/ombygging innafør eksisterande areal og oppattsetting av hus som er skada av brann eller naturskade.
- ◆ Utviding av og tilbygg til eksisterande bygningar opp til ein samla storleik på 30 m² (BYA), inkludert eventuelle eksisterande uthus.
- ◆ Nybygg opp til ein samla storleik på 30 m² (BYA), inkludert eventuelle uthus. Nybygg vil berre unntaksvis bli tillatt.

Løer, naust/båthus o.l.

Dette gjeld enkeltståande mindre bygningar i samband med landbruksdrift og som ikkje skal brukast til husvære. Desse er lokalisert i utmarka og som regel utanom eksisterande stølsvollar. Dette kan mellom anna dreie seg om utløer, naust og andre hus som er bruka i samband med lagring av tørrhøy, båtar og materialar.

Normalt lokalisert i stølsområde i utkanten av verneområda eller ved vatn i dei lågareliggende delane av verneområda.

Når det ikkje strir mot verneformålet og heller ikkje er eit trugsmål mot verneverdiene, kan vernestyresmakta etter søknad gje løyve til følgjande byggetiltak dersom konkrete behov kan dokumenterast:

- ◆ Restaurering innafør eksisterande areal og oppattsetting av bygningar som er skadde av brann eller naturskade.
- ◆ Nye naust/båthus inntil 12 m² (BYA)
- ◆ Oppattbygging av nedfalne høyløer på eksisterande murar. Opphavleg plassering, storleik, funksjon og utsjånad må dokumenterast gjennom foto, skriftlege kjelder eller kulturhistoriske registreringar.

Private fritidshytter

Gjeld eksisterande fritidshytter på utskilte eller langtidsleigde tomter anten som enkelthytter eller i hyttefelt. Dette kan dreie seg om hytter som er bygde for fritidsformål eller tidlegare stølshus til bruk der det ikkje lenger er landbruksdrift.

Normalt lokalisert i stølsområde og andre lågareliggande område i utkanten av verneområda. Storleik på eksisterande bygg ligg mellom 25 m² og 110 m², med eit gjennomsnitt på om lag 60 m².

Når det ikkje strir mot verneformålet og heller ikkje er eit trugsmål mot verneverdiene, kan vernestyresmakta etter søknad gje løyve til følgjande byggetiltak dersom konkrete behov kan dokumenterast:

- ◆ Restaurering/ombygging innafør eksisterande areal og oppattsetting av hus som er skadde av brann eller naturskade.
- ◆ Utviding av eksisterande hytter opp til ein samla storleik på 50 m² (BYA), inkludert eventuelle eksisterande uthus.
- ◆ Restaurering av tilhøyrande uthus innafør eksisterande areal og oppattsetting av uthus som er skadde av brann eller naturskade.
- ◆ For Grydalen hytteområde i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde gjeld det eigne reglar fastsett av Sirdal kommune og godkjent av verneområdestyret (Sjå fotnote 20 og vedlegg 7.4).

For bygg som turisthytter, Statskoghytter, Fjellstyrehytter og bygg i samband med kraftproduksjon og overføring av kraft, viser ein til forvaltningsplanen for nærare omtale.

Mindre byggetiltak

Klopper og bruer

- ◆ Forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gje løyve til bygging av bruer og klopper. Slike tiltak må og ha godkjenning frå grunneigar. Ved etablering av nye bruer bør behova til friluftslivet og landbruksnæringa samordnast.

Raudkleiv i Vormedalsheia.

Skilt og informasjon ute

- ♦ Forvaltingsstyresmakta kan etter søknad gje løyve til skilting og informasjonstavler som ikkje direkte gjeld verneområda. Som ein hovudregel skal større informasjonsskilt plasserast utanfor verneområda. Slike tiltak må og ha godkjenning frå grunneigar.
- ♦ Nødvendig skilting i samband med kraftinstallasjonar og regulerte magasin treng ikkje løyve.

Landbruksveggar

- ♦ Forvaltingsstyresmakta kan vurdere å gje dispensasjon til traktorsleper for uttak av tømmer i område med drivverdig skog slik at transporten kan gjennomførast på vinterstid med minimale markskadar.
- ♦ Forvaltingsstyresmakta kan gje dispensasjon til mellombels eller mindre tiltak og teringngrep langs fastlagde trasear for å førebu slik transport. I slike dispensasjonar skal det settast naudsynte vilkår for å bøte på eventuelle skadeverknader og krav til utføring av tiltaket.
- ♦ Vanleg vedlikehald av vegar er tillate utan søknad. Uttak av masse er forbode i verneområda og eventuelle søknadar må handsamast etter § 48 i Naturmangfaldlova.

Gjerde, kve o. l

- ♦ Oppsetting av gjerde, kve og liknande som er naudsynt for fedrifta, er ikkje søknadspliktig i landskapsvernområda i Kvanndalen, Dyraheio, Holmavassåno, Lusaheia, Vormedalsheia og Frafjordheiane.
- ♦ Oppsetting av gjerde er søknadspliktig i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde og i Steinsbuskardet-Hisdal biotopvernområde.

Sats og utforming: Odd Inge Worsøe
Repro og trykk: Kai Hansen
Foto side 3: Jarle Lunde/SuldalFoto.no
Andre foto: Kjell Helle-Olsen

Villrein aust for Blåsjø.

Verneområdestyret har forvaltingsmynde for åtte store og åtte mindre verneområde i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane.

Verneområdestyret arbeider for å take vare på verneverdiane samstundes som ein legg til rette for ein fornuftig bruk av heiområda.

VERNEOMRÅDESTYRET FOR
SETESDAL VESTHEI, RYFYLKEHEIANE OG FRAFJORDHEIANE

www.svr.no post@svr.no